

Šifra kandidata:

Državni izpitni center

MAREC

GEOGRAFIJA

≡ Izpitna pola 2 ≡

marec 2000 / 90 minut

Dovoljeno dodatno gradivo in pripomočki: kandidat prinese s seboj nalivno pero ali kemični svinčnik. Kandidat dobi dva ocenjevalna obrazca. Izpitni polj je dodana barvna priloga.

PREDMATURITETNI PREIZKUS

NAVODILA KANDIDATU

Pazljivo preberite ta navodila. Ne izpuščajte ničesar.

Ne obračajte strani in ne začenjajte reševati nalog, dokler Vam nadzorni učitelj tega ne dovoli.

Prilepite kodo oziroma vpišite svojo šifro (v okvirček desno zgoraj na tej strani in na ocenjevalna obrazca).

Odgovarjajte v povedih, ne le z besedo ali besedno zvezo. Odgovore vpisujte v prostore, ki so za to predvideni, z nalivnim peresom ali kemičnim svinčnikom. Pišite čitljivo. **Nejasne in nečitljive rešitve ter nejasni lastni popravki se ovrednotijo z nič (0) točkami.**

Ob nalogah je v oklepaju navedeno možno število točk.

Rešujte premišljeno. Zaupajte vase in v svoje sposobnosti.

Želimo Vam veliko uspeha.

Ta pola ima 16 strani, od tega 4 prazne.

PRAZNA STRAN

A – SVET

1. **Dopolnite** naslednji stavek.

Podeželska naselja po velikosti delimo na:

1. _____

2. _____

3. _____

(2 točki)

2. **Napišite** ime najmanjšega podeželskega naselja v Sloveniji in ime prevladujoče oblike kmetije v ZDA.

Slovenija: _____

ZDA: _____

(1 točka)

3. **Opišite**, po čem se zgoraj omenjeni naselji razlikujeta.

Razlika: _____

(1 točka)

4. Podeželska naselja so se v zadnjih desetletjih močno preoblikovala. Eden od razlogov za to je urbanizacija podeželja.

Napišite, katera dva (2) zunanja znaka kažeta na to preoblikovanje.

1. _____

2. _____

(1 točka)

5. **Napišite** dva (2) razloga za urbanizacijo podeželja.

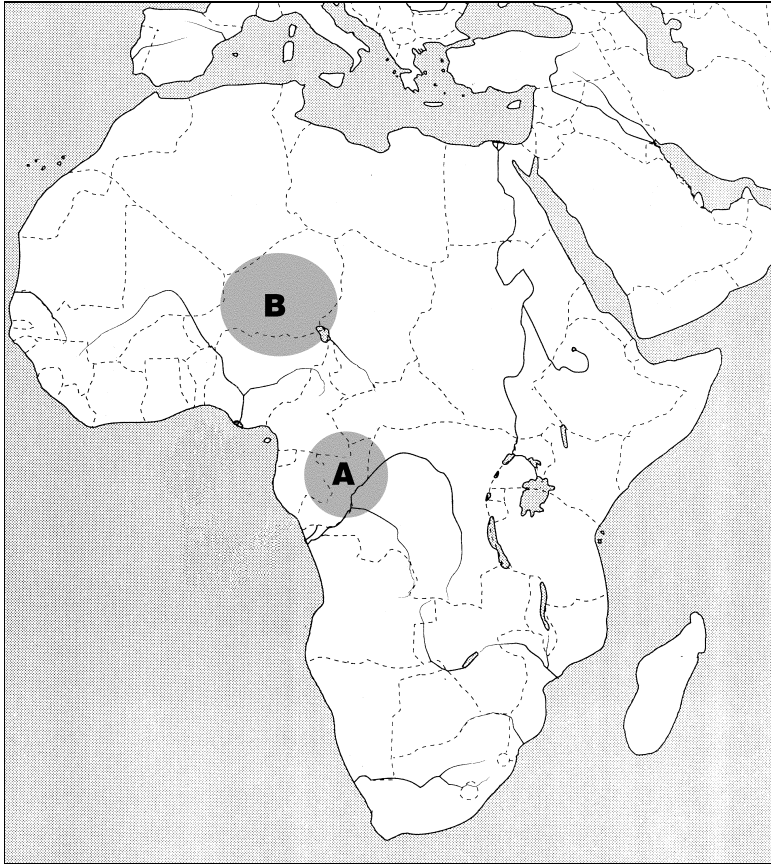
1. razlog: _____

2. razlog: _____

(1 točka)

6. Oglejte si karto Afrike, na kateri sta s črkama A in B označeni dve podnebno različni območji.

Karta 1

(Vir: Komplet nemih kart za osnovno šolo.)

Zakaj na označenih območjih Afrike ni stalnih naselij? **Napišite** dva (2) različna razloga (naravnogeografski razlog in obliko kmetijstva) za vsako območje.

Območje A: _____

Območje B: _____

(4 točke)

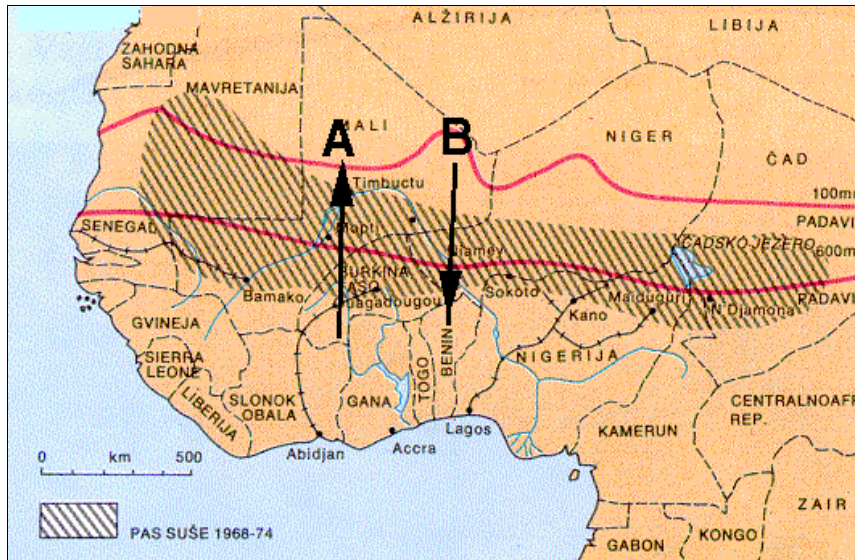
B – SVET – AFRIKA

7. **Kako** se imenuje pokrajina (poševno šrafirana) na karti 2 spodaj?
Obkrožite pravičen odgovor.

- a) Sahara
- b) Sahel
- c) Savana

(1 točka)

Karta 2

(Vir: Regionalna geografija sveta, str. 58. Založba MK. Ljubljana, 1996)

8. **Imenujte** rastlinstvo, ki prevladuje med to pokrajino in tropskim deževnim gozdom.

(1 točka)

9. Pokrajina pri vprašanju 7 je večkrat izpostavljena hudim sušam. **Napišite** naravni vzrok zanje.

(1 točka)

10. Hkrati se širi tudi puščava. **Napišite** en (1) družbeni vzrok za širjenje tega pojava.

(1 točka)

11. V tem delu Afrike prevladuje oblika kmetijstva, ki je prilagojena naravnim razmeram. **Imenujte** jo:

(1 točka)

12. Na nestalno naselitev ljudstva vplivajo posebne podnebne razmere čez leto. Na karti 2 sta vrisani puščici, ki prikazujeta smer selitev ljudi in živine. **Zakaj se selijo** v smereh, ki jih kažeta puščici?

(1 točka)

13. Katera puščica prikazuje selitev od oktobra do decembra? **Napišite** smer puščice ali ustrezno črko.

(1 točka)

14. Zahodna Afrika je znana tudi po plantažah tropskih kulturnih rastlin. **Napišite** tri (3) najpomembnejše tržne kulturne rastline tega območja.

(2 točki)

15. **Navedite** dve (2) najpomembnejši kulturni rastlini, ki sta pomembni za prehrano domačinov.

(1 točka)

C – ŠPANIJA

16. V Sredozemlju so nekatera območja vse bolj privlačna za naselitev.

Napišite, katera območja so to.

S takim naseljevanjem se je sprožil poseben družbeno-demografski proces. **Imenujte ga.**

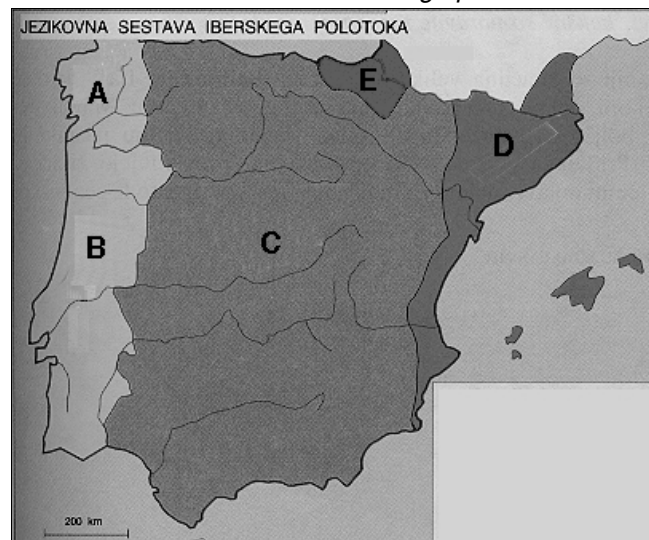
(2 točki)

17. Iberski polotok je po etnični sestavi zelo pester.

Oglejte si karto jezikovne sestave Iberskega polotoka.

Napišite etnično skupino, poleg pa **pripišite**, kakšen jezik govorijo njeni pripadniki.

Karta 3: Jezikovna sestava Iberskega polotoka

(Vir: Geografija Evrope, str.89. Založba MK. Ljubljana, 1996.)

Etnična skupina

Jezik

A _____

B _____

C _____

D _____

E _____

(2 točki)

18. V Španiji je več turističnih območij. **V katerih** delih Španije **se razvija** turizem? (**Napišite** tri (3) različne dele.)

1. _____

2. _____

3. _____

(2 točki)

19. Osnovna značilnost španskega turizma je masovnost.

Napišite po 4 bistvene ugodne in 4 negativne posledice hitrega razvoja španskega turizma in **jih kratko opišite**.

Ugodne posledice:

1. _____

2. _____

3. _____

4. _____

Neugodne posledice:

1. _____

2. _____

3. _____

4. _____

(4 točke)

D – SLOVENIJA

20. Nekatera spodnja stališča do narodnostnih manjšin v zamejstvu so pravilna, druga napačna. Če je stališče pravilno, **obkrožite** DA. Če je napačno, **obkrožite** NE.

DA NE Po I. svetovni vojni je od avstrijske Koroške brez plebiscita pripadala Sloveniji Mežiška dolina in del Dravske. Preostala Koroška je prešla po plebiscitu 1920. leta pod Avstrijo.

DA NE Tako kot v Sloveniji je v preteklosti tudi v zamejstvu potekala močna deagrarizacija in pospešila raznarodovanje. Zato se je slovenstvo najbolj ohranilo v velikih mestnih središčih.

(2 točki)

21. **Napišite** dve (2) posebni zakonski pravici, ki ju uživata italijanska in madžarska narodnostna manjšina na narodnostno mešanem območju Slovenije.

1. pravica

2. pravica

(2 točki)

22. Uporaba slovenskega jezika je pomemben kazalec narodnostne pripadnosti Slovencev, živečih v zamejstvu.

V katerem delu Slovenske Benečije **je ohranjeno** posebno narečje slovenskega izvora? **Napišite**, kateri naravnogeografski razlog je vplival na to.

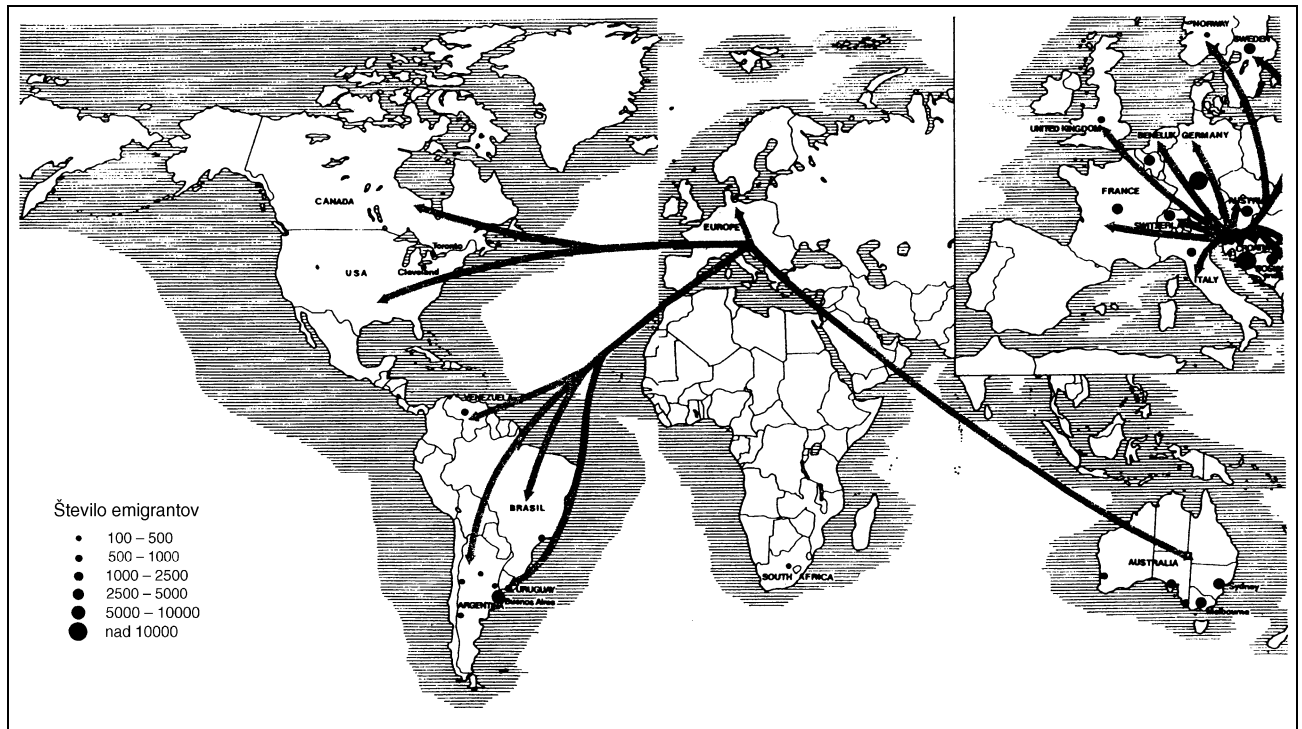
Pokrajina: _____

Razlog: _____

(2 točki)

23. Oglejte si karto 4.

Karta 4: Razširjenost Slovencev po svetu

(Vir: GeoJournal 1993, št. 30, str. 228)

Slovenci so se v prejšnjem in v tem stoletju množično selili. Na črto spodaj **vpišite obdobje selitev, prevladujoči vzrok zanje in tri (3) države**, v katere je bilo namenjenih največ migrantov.

ČAS SELITEV

VZROK

DRŽAVE

1. _____

2. _____

(4 točke)

E – SLOVENIJA

24. **Barvna Priloga 1** prikazuje neko mezoregijo v Subpanonski Sloveniji.

Imenujte prevladujočo reliefno obliko v tej mezoregiji.

(1 točka)

25. **Katera** kmetijska dejavnost **je** zaradi prsti, reliefnih in socialnih razmer **manj zastopana** kot v drugih podobnih regijah Slovenije?

(1 točka)

26. Subpanonsko gričevje ima svojevrstno poselitve. **Imenujte** tip agrarne poselitve.

(1 točka)

27. **Za katero** mezoregijo Subpanonske Slovenije **je značilna** izgonska pokrajina?

(1 točka)

28. V **barvni Prilogi 2** sta s črkama označeni dve mezoregiji.

Mezoregija, na Prilogi 2 označena s črko B, so Slovenske gorice. V njih sta dve večji dolini s širokim dnom. **Napišite** ime ene (1) od njih.

(1 točka)

29. Slava, moč in pomen Ptuja so danes le senca nekdanjih časov. **Pojasnite** vzrok, ki je v zadnjih 150 letih omogočil Mariboru hitrejši in uspešnejši razvoj od Ptuja.

(1 točka)

30. **Barvna Priloga 3** prikazuje eno naših najpomembnejših sovodnji.

V **kateri** mezoregiji **je** ta sovodenj?

(1 točka)

31. Čateške toplice se uvrščajo med večja zdravilišča v Subpanonski Sloveniji. Naštetim zdraviliščem **dopišite** mezoregijo, v kateri ležijo.

Rogaška Slatina: _____

Moravske Toplice: _____

(2 točki)

32. **Imenujte** trikotno reliefno obliko, na kateri je veliko njivskih površin med Krškim in Gorjanci.

(1 točka)

PRAZNA STRAN

PRAZNA STRAN

PRAZNA STRAN